

О Т Ч Е Т
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
КОМИСИЯ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ
НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСПЕКТОРАТА
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПРЕЗ 2015 Г.

Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към ВСС е петчленна постоянна комисия, която осъществява дейности в две направления: дейности по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и дейности по взаимодействие с Инспектората към ВСС.

Работата на комисията се подпомага от двама експертни сътрудници и един технически сътрудник, служители от администрацията на ВСС.

Комисията заседава ежеседмично, като за 2015 г. са проведени 40 заседания. В заседанията на комисията, в частта и материалите, отнасящи се до взаимодействието с ИВСС, участва инспектор от ИВСС.

Дневният ред и протоколите от заседанията на комисията се публикуват на интернет страницата на ВСС, при спазване на Закона за защита на личните данни.

Правомощията на комисията са определени с Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация /ПОДВССНА/ , а основните задачи по двете направления от дейността ѝ са определени с Годишната програма на комисията за 2015 г.

А. ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ:

1. Съгласно правомощията си по чл. 30 от ПДВССНА през 2015 г. КПУКИВИВСС е приела и обработила 768 декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ), на съдии, прокурори, следователи, административни ръководители на органи на съдебната власт и техни заместници, от които: 145 декларации за несъвместимост по чл. 12, т. 1 във връзка с чл. 5 от ЗПУКИ; 157 декларации за частен интерес по чл. 12, т. 2 във връзка с чл. 14, ал. 1 от ЗПУКИ; 455 декларации за настъпила промяна в обстоятелствата по чл. 12, т. 3 от ЗПУКИ и 11 декларации за частен интерес по конкретен повод по чл. 12, т. 4 от ЗПУКИ. За сравнение през 2014 г. общият брой на приетите и обработени от комисията декларации е 596, а през 2013 г. - 589 броя. Отчита се тенденция за увеличаване на броя на подадените пред ВСС декларации по ЗПУКИ на магистрати, като най-голям е ръстът на подадените декларации за настъпила промяна в обстоятелствата – със 100 броя повече в сравнение с 2014 г.

Приетите и обработени декларации са отразени в поддържания от комисията регистър и са обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет чрез сканиране на изображението, в общ поименен списък по азбучен ред, при спазване на Закона за защита на личните данни.

2. В изпълнение на правомощията си по чл. 18а, ал. 1 от ЗПУКИ за осъществяване на контрол върху задълженията на магистратите да подават пред ВСС съответните декларации по чл. 12 в определените със закона срокове, КПУКИВИВСС е образувала 69 броя преписки за установяване на датата на настъпване на

декларираните обстоятелства и/или за отстраняване на други пропуски в декларациите, с 10 по-малко от образуваните през 2014 г.

И през 2015 г. комисията е констатирала нарушения на ЗПУКИ от страна на магистратите единствено по отношение на неподадени в срок декларации по чл. 12 от ЗПУКИ. Най-често допусканото нарушение е неспазването на 7-дневният срок по чл. 15 за деклариране на настъпили промени в обстоятелствата по чл. 14, ал. 2 от ЗПУКИ. По-редки са случаите на неспазване на 7-дневния срок за подаване на декларация за несъвместимост по чл. 12, т. 1, във вр. с чл. 5 от ЗПУКИ, във вр. с чл. 195 от ЗСВ при първоначално встъпване в длъжност. Допускането на този пропуск е свързано с факта, че това е повтарящо се, второ по ред задължение за магистратите да декларира обстоятелства по несъвместимост, следващо задължението им да декларира същите тези обстоятелства в съответните конкурсни процедури, провеждани от ВСС, и дублиращо задължението им по чл. 195 от ЗСВ да ги декларира отново при встъпването си в длъжност. Най-редки са случаите на неподаване в срок на декларациите за частен интерес. Общо за 2015 г. комисията е констатирала 44 случая на неподадени в срок декларации по чл. 12 от ЗПУКИ.

За констатираните нарушения комисията е сезирала Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси /КПУКИ/, съгласно задължението си по чл. 18а, ал.2 от ЗПУКИ.

3. В изпълнение на чл. 25, ал. 2, т. 4 от ЗПУКИ комисията е разгледала и обработила общо 43 искания на КПУКИ за предоставяне на доказателства по образувани административни производства за установяване на допуснати от магистрати административни нарушения на ЗПУКИ (37 бр.) или по производства за установяване на конфликт на интереси (6 бр.). В съответствие с направените искания комисията е

събрала, обработила и предоставила на КПУКИ всички необходими писмени доказателства, налични във ВСС.

4. От влизането в сила на ЗПУКИ комисията поддържа регистър на подадените до ВСС сигнали за конфликт на интереси срещу магистрати и резултатите от работата на комисията по тях. През 2015 г. във ВСС са постъпили два сигнала, съдържащи твърдения за конфликт на интереси по отношение на магистрати – един сигнал срещу административен ръководител на районен съд и един сигнал срещу съдия в районен съд. Със сигналите не са изложени конкретни факти за наличие на частен интерес по конкретен повод по смисъла на чл. 2 от ЗПУКИ, а същите съдържат данни за приятелски и роднински връзки на магистрати и свързани с тях лица по смисъла на § 1, т. 1 на ДР към ЗПРКИ. На основание чл. 112 от АПК във вр. с чл. 23 от ЗПУКИ и след решение на комисията получените във ВСС сигнали са препратени по компетентност на КПУКИ, която е прекратила образуваните производства за установяване на конфликт на интереси поради липса на данни за извършено нарушение на ЗПУКИ.

През 2015 г. КПУКИВВИСС е получила информация за постановени от КПУКИ 8 решения по подадени до тази комисия сигнали за конфликт на интереси относно 14 магистрати:

- седем съдии, от които двама съдии в апелативен съд, трима съдии в административен съд, един съдия в окръжен съд, един съдия във военен съд и един съдия в районен съд;

- двама прокурори, от които един прокурор в окръжна прокуратура и един прокурор в районна прокуратура;

- трима административни ръководители и двама заместници на административни ръководители, от които: един административен ръководител на административен съд, двама административни

ръководители на районни съдилища и двама заместник-административни ръководители на окръжни прокуратури.

Няма постъпвали сигнали или постановени решения на КПУКИ относно следователи.

С постановените от КПУКИ решения образуваните производства за установяване на конфликт на интереси са прекратени поради липса на конкретни данни за извършени нарушения на ЗПУКИ от страна на лицата, срещу които са подадени.

За сравнение през 2014 г. подадените до КПУКИ сигнали са 13 срещу общо 20 магистрати.

5. В резултат на съвместната дейност между КПУКИ и ВСС в областта на превенцията на конфликта на интереси, съгласно подписаното през 2014 г. Споразумение за взаимодействие между двете институции през 2015 г. бяха проведени две съвместни срещи, една от които и с участието на Комисията за конфликт на интереси на Република Хърватия, на които бяха дискутирани способите за предотвратяване на конфликта на интереси, режима на декларациите по глава III от ЗПУКИ и производствата по установяване на административните нарушения по ЗПУКИ и прилагането на административно-наказателните разпоредби за тяхното санкциониране. Дискутирани бяха и примери от съдебната практика по обсъжданите въпроси.

6. Формулираните изводи в резултат на работата на комисията по приложението на ЗПУКИ в съдебната година през предходните години могат отново да бъдат потвърдени и от отчетните данни за 2015 г.:

Проблемът с предотвратяването на конфликта на интереси в дейността на магистратите нормативно е уреден като основания за отводи в процесуалните закони – ГПК, НПК и АПК много преди да бъде приет и прилаган ЗПУКИ. Останалите обстоятелства, подлежащи на деклариране в декларациите по този закон, са тъждествени с основанията за несъвместимост по чл. 195 от ЗСВ или подлежат на деклариране по реда на друг специален закон – ЗПИЛЗВДДД. Налице е повтаряемост на задълженията, следващи от различни закони. Със ЗПУКИ само се създава още едно ненужно административно задължение за магистратите по декларирането.

Сигналите за конфликт на интереси срещу магистрати не съдържат конкретни данни за наличие на частен интерес по конкретен повод по смисъла на чл. 2 от ЗПУКИ, а съдържат твърдения за приятелски и роднински връзки на магистрати и свързани с тях лица по смисъла на § 1, т. 1 на ДР към ЗПРКИ. Сигнали са подавани предимно от страни по дела срещу магистрати, които разглеждат техни спорове.

И през 2015 г., както и през предходните години, няма постановено решение на КПУКИ за установяване на конфликт на интереси срещу магистрат. Образуваните от КПУКИ производства за установяване на конфликт на интереси по отношение на магистрати се прекратяват поради липса на данни за извършено нарушение на ЗПУКИ от страна на лицата, срещу които са подадени.

Резултатите от дейността на комисията в областта на превенцията на конфликта на интереси и формулираните изводи бяха представени от председателя на комисията на третата среща – дискусия на тема „Актуални въпроси по прилагането на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“, организирана от КПУКИ през м. декември 2015 г.

ИЗВОДИ ПО ДЕЙНОСТ КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И ПО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЗПУКИ:

положителни констатации

- запазване на положителните констатации от отчета на комисията за 2014 г.

негативни констатации

- отчетените проблеми по режима на деклариране на обстоятелствата във връзка с частния интерес за магистратите, установен със ЗПУКИ в отчетните доклади на комисията за 2013 и 2014 г. не са преодоляни. Нормативната уредба не е променена.

Б. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ:

1. За изпълнението на своите правомощия съгласно чл. 30, т. 7 – 12 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация през 2015 г., КПУКИВИВСС е разгледала общо 71 акта(плани, контролни, тематични, по сигнали) на ИВСС за резултатите от извършени проверки в органите на съдебната власт. Разгледаните от Комисията актове по плани проверки през отчетния период са 59 бр. От тях актовете по проверки в съдилищата - 41 бр., а в

прокуратурите 18 бр. На окръжно ниво за съдилищата разгледаните актове са 6 бр., в административните съдилища 2 бр., а на ниво районни съдилища 33 бр.

От всички 41 планови проверки извършени в съдилищата – 24 са с обхват граждански дела, първоинстанционни граждански, въззивни граждански и търговски дела, 15 от тях са с обхват наказателни дела и 2 с обхват административни дела.

През настоящия отчетен период КПУКИВИВСС е разгледала 3 Акта по тематични проверки, които е внесла в заседание на ВСС за сведение - Тематична проверка относно процесуалния ред, по който се развиват производствата по молби по чл. 625 от ТЗ (депозирани от кредитор); Тематична проверка относно съдържанието на постановления диспозитив по дела, образувани по чл. 96, ал.1 във вр.с чл. 82, ал. 1 от СК; Тематична проверка относно процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 от ГПК/.

Разгледаните Актове по контролни проверки са – 3 бр. /Окръжен съд – Хасково, Административен съд Бургас и Районен съд Поморие/.

Актове по сигнали – 5 бр. /СГС - Търговско отделение, Административен съд - Бургас, Административен съд – Варна - по решение на ВСС, Окръжна прокуратура – Плевен и Софийска районна прокуратура./

През 2015 г. Комисията е продължила практиката в случаите на констатиране с актовете значителни пропуски, (включително по актове за проверки инициирани по сигнали) слабости и нарушения, да изисква от административните ръководители на съдилища и прокуратури информация за изпълнението на дадените от ИВСС препоръки (от 46 съдилища и 16 прокуратури за отчетния период). По някои от така констатираните в актовете пропуски в дейността на проверявания орган, комисията с решение е изисквала от административните

ръководители предприемането на допълнителни мерки с цел по-доброто изпълнение на препоръките дадени в акта.

В отговор на поисканата от комисията информация от органите на съдебната власт в изпълнение на препоръките в актовете на ИВСС, са постъпили доклади от 43 съдилища и 16 прокуратури.

В заседания на комисията са разгледани и 35 бр. възражения от магистрати и административни ръководители по констатации в актове на ИВСС, както и 35 бр. становища на Главния инспектор по тях. Възраженията и становищата по тях са приложени към разгледаните актове въз основа на които са направени.

2. През 2015 в заседания на комисията на обсъждане бе подложена получената от 1 /един/ съд и 4 /четири/ прокуратури информация за резултатите от извършените проверки от горестоящи административни ръководители. След анализ на получената информация комисията установи, че извършването на проверки от горестоящите административни ръководители има добър дисциплиниращ ефект относно своевременното и точно изпълнение на дадените препоръки.

3. Комисията продължава и през 2015 г. да обръща особено внимание на изпратените от ИВСС становища по жалби и сигнали подадени от граждани срещу магистрати (за отчетния период през тази година са 18 бр.). По решение на комисията и по предложение на ИВСС, някои от становищата на ИВСС са приложени към кадровите досиета на магистрати.

Към кадровите досиета на магистрати по решение на комисията са прилагани и актове на ИВСС по извършвани планови и контролни проверки, като по част от констатации в тях, магистратите са правили

възражения, по които възражения Главният инспектор е отговорил със становище. Към кадровите досиета на магистратите са прилагани и актове, в които са констатирани сериозни пропуски и нарушения в тяхната работа.

В сравнение с предходната 2014 година, в отчета за 2015 г., общия брой становища по сигнали и жалби и по актове на ИВСС, които са приложени към кадровите досиета на магистрати са се увеличили значително. В настоящия отчетан период общият брой на магистратите, към чиито досиета те са приложени е 91 броя. От тях 80 броя са съдии (54 на окръжно ниво, 26 на районно) и 11 са прокурори (на окръжно ниво). За сравнение в отчета за 2014 г. броят на магистратите е бил общо 55 (този по-голям брой обаче може да се дължи на факта, че повечето магистрати са от Софийски апелативен район или по конкретно СГС и СРС, където са извършвани повечето проверки и са съставени актовете /планови и по сигнали/, а както знаем в тези съдилища свръх натовареността при магистратите е основна причина за допуснатите нарушения).

4. В процеса на взаимодействие с Инспектората към ВСС се установиха множество случаи на немотивирани отводи и самоотводи на магистрати по дела. По този повод от КПУКИВИВСС бе изискана и обобщена информация за направените през 2013 г. отводи на съдии по всяко конкретно дело. С решение от 23.07.2015 г. ВСС прие Анализ на самоотводите по АПК, ГПК и НПК за 2013 г. в петте апелативни райони. ВСС указва на административните ръководители на органите на съдебната власт да дадат своите предложения и препоръки за преодоляване на случаите на неоснователни или немотивирани отводи на магистрати по конкретен повод, както и да проведат общи събрания,

на които да бъде обсъдена възможността за създаване на регистри на отводите в съответните съдилища.

5. През 2014 г., по предложение на Комисията, беше приета от ВСС, Единна методика по приложението на случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища. С разписването на единни правила за случайното разпределение на делата се цели да се постигне безпристрастност, гарантираща независима съдебна власт и обективно правосъдие; равномерност на натоварването и качество на правораздаването, даващи отговор на очакванията за бърз и справедлив процес; ефективност на органите на съдебната власт, включващи и начина на организация на съдебната дейност; прозрачност на съдебната дейност, редуцираща съмненията за корупционни практики.

През **м. февруари 2015 г.**, КПУКИВИВСС инициира и проведе две срещи с административните ръководители на съдилища от всички нива за обсъждане на възникнали проблеми в процеса по прилагането на приетата Методика и предприемане на последващи действия по преодоляването им. След анализ на направените предложения приетата от ВСС методика бе допълнена и изменена с решение по протокол № 13/19.03.2015 г. (актуалният текст на Методиката е публикуван на интернет страницата на ВСС в раздел „Нормативни и вътрешни актове”). Резултатът от приетата Методика е предотвратяване на съществуващата разнопосочна практика по приложението на чл. 9 от ЗСВ; сигурност на системата за разпределение на делата на случаен принцип; установяване на единни правила за работа със системата за случайно разпределение на делата в съдилищата в страната; осигуряване на прозрачност в дейността по случайното разпределение на делата.

6. За изпълнение на задължението на ВСС по чл. 60м, ал. 2 от ЗСВ, КПУКИВИВСС за всяко шестмесечие анализира данните за установените от Инспектората към ВСС нарушения на правото на разглеждане на делата в разумен срок и данните за изплатените от Министерство на правосъдието обезщетения при забавено правосъдие и предлага на Съвета да приема конкретни мерки за тяхното отстраняване. Още с приемането на първия анализ ВСС установи причините за нарушенията и с решение по протокол № 20/23.05.2013 г. прие мерки за тяхното отстраняване. В изпълнение на това решение в КПУКИВИВСС периодично е постъпвала информация от органите на съдебната власт за резултатите от предприетите мерки, която е събирана и анализирана. През м. **април 2015** г., ведно със задължението си по чл. 60м, ал. 2 от ЗСВ, по предложение на Комисията, с решение по протокол № 20/22.04.2015г. ВСС прие и анализи на получената информация от органите на съдебната власт в изпълнение на решението си по протокол № 20/23.05.2013 г.: Анализ на констатираните от ИВСС случаи на нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок за периода 01.04.2014 г. – 30.09.2014 г.; Анализ на неприключените дела, образувани преди 2010 г.; Анализ на преписките, образувани преди 2010 г. и неприключили към 01.01.2014 г. и Анализ на извършените проверки от горестоящи административни ръководители на органите на съдебната власт относно делата и преписките и тяхното приключване на съответните инстанции в разумни срокове. С анализите се потвърдиха констатираните вече от ВСС причини, водещи до нарушаване на разумния срок при разглеждане на преписките и делата. Предложено бе на Управителния съвет на НИП в обучителната програма на института да се заложи по-разширено обучение на магистратите по практиката на Европейския съд по правата на човека

във връзка с нарушения на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, и на съдебните служители в съдилищата и прокуратурите – относно връчването на призовки и съдебни книжа по дела и преписки.

Поради това, че по-големият брой забавени производства са по дела, започнали в Софийски районен съд, преминали през Софийски градски съд и приключили пред Върховен касационен съд, КПУКИВИВСС инициира на 09.11.2015 г. провеждането на среща с административните ръководители на тези съдилища за обсъждане на констатираните проблеми, а на 16.11.2015 г. среща на същата тема и с административните ръководители на съответните прокуратури. Предмет на дискусия бяха ефекта от приетите от ВСС мерки от предишни периоди, както и предложения за нови мерки след идентифициране и на други причини за забавяне на производствата, освен тези, видни от информацията на Инспектората към ВСС и Министерство на правосъдието. Резултатите от проведените срещи бяха отразени, а направените предложения за мерки залегнаха в Анализа по чл. 60м, ал. 2 от ЗСВ за периода 01.10.2014 г. – 31.03.2015 г., приет от ВСС с решение по протокол № 61/10.12.2015 г.

Тази дейност на комисията конкретно е описана в приложение към настоящия отчет.

ИЗВОДИ ПО ДЕЙНОСТ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИВСС:

положителни констатации

- запазване на положителните констатации от доклада на комисията за 2014 г.

- засилен контрол по изпълнението на препоръките, давани с актовете за проверки на ИВСС.

- отчитане и анализ на изпълнението на решенията на ВСС по предприетите мерки по чл. 60м, ал. 2 от ЗСВ.

- увеличаване на тематичните проверки извършени от ИВСС.

- установено взаимодействие с административните ръководители на органите на съдебна власт и добро взаимодействие с ИВСС.

негативни констатации

- увеличаване на броя на магистратите с приложени към кадровите им досиета преписи от актове на ИВСС по планови проверки и сигнали на граждани.

- запазена тенденция на голям брой основателни заявления на граждани по Глава трета „а” от ЗСВ.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ
НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСПЕКТОРАТА
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ:**

НЕЗАБРАВКА СТОЕВА